

Fraude met corona-steunmaatregelen: Leuker wordt het niet, wel makkelijker.

Inleiding

Vorig jaar hebben mijn collega Ilse Engwirda en ik al enkele blogs geschreven over de risico's op fraude met corona-steunmaatregelen. Bij aanvang van de coronacrisis trof het kabinet namelijk snel en adequaat noodmaatregelen om ondernemers tijdens de crisis te ondersteunen. De financiële steun werd vanwege de hoge urgentie uitgekeerd onder het motto 'eerst uitkeren en dan controleren'. Snelheid was (en is) immers belangrijker dan zorgvuldigheid. Het kabinet was zich op voorhand ervan bewust dat de steunmaatregelen een nieuwe 'markt' zou openen voor fraudeurs, die mogelijkheden zouden zien om gebruik te maken van de situatie. We zijn nu ruim een jaar verder en de balans kan enigszins worden opgemaakt. Frauderen met corona-steunmaatregelen blijkt makkelijk. Erg makkelijk. Daarnaast zijn er ondernemers die zonder 'kwade intenties' te veel coronasteun hebben ontvangen. Wat is hun positie nu eigenlijk?

In dit blog zal worden ingegaan op de ontwikkelingen die zich op het gebied van de fraude met corona-steunmaatregelen hebben voorgedaan.

Grootschalige fraude

In mei 2021 hebben 400 (!) bedrijven bezoek gekregen van een deurwaarder, omdat zij ervan verdacht worden fraude te hebben gepleegd met corona-steunmaatregelen. De deurwaarder heeft bij de bedrijven beslag gelegd op banktegoeden en bezittingen. De verdenking ziet op fraude met de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL).

De fraude met de TVL is aan het licht gekomen door meldingen van diverse banken die ongebruikelijke transacties constateerden, zoals stortingen van grote steunbedragen vanuit de overheid op 'slappende rekeningen', gevolgd door directe contante opnamen. Ook waren er ondernemers die uitzonderlijk hoge omzetverliezen hadden opgegeven, waardoor aanvullend onderzoek werd verricht door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Laatstgenoemde uitvoeringsorganisatie maakte overigens bekend maar liefst 1.133 keer aangifte te hebben gedaan van fraude met de TVL.

Wat maakt fraude met de TVL zo eenvoudig?

De TVL is een voorschot van de overheid dat wordt berekend op grond van verwacht omzetverlies, net als de loonsubsidie (NOW) en de zelfstandigenregeling (TOZO). Wanneer ondernemers meer dan 30% omzetverlies verwachten, dan kunnen zij tot 70% van hun vaste lasten – denk aan kosten voor huur, energie en water – vergoed krijgen. Door een TVL-aanvraag maken ondernemers soms aanspraak op vele tienduizenden euro's aan steun.

Frauderen met de TVL blijkt in de praktijk nogal makkelijk. Het gebruik van het systeem 'eHerkenning' speelt hierbij een belangrijke rol. Dat is een soort DigiD maar dan speciaal opgezet voor bedrijven. Voor het gebruik van dit systeem geldt een aantal veiligheidsniveaus. In het kader van een subsidieaanvraag bij de RVO was tot voor kort eHerkenning niveau 1 al voldoende.

Door een relatief laag veiligheidsniveau – en dus een vereenvoudigde controle – konden gemakkelijk vervalste omzetgegevens, rekeningnummers en namen worden doorgegeven bij een TVL-aanvraag. Hierdoor werden, soms zelfs op naam van 'bonafide' ondernemers, steunbedragen overgemaakt naar onbekende rekeningnummers, waarna het geld werd doorgesluisd naar het buitenland of direct contant werd opgenomen.

Fraude met de TVL is dus opzichtig eenvoudig en de controle op deze vorm subsidieaanvraag is zeer beperkt. Zoals vermeld kunnen ook 'bonafide' ondernemers de dupe worden van een vervalste TVL-aanvraag. In het nieuws zijn berichten verschenen van ondernemers bij wie beslag werd gelegd op de zakelijke rekeningen, terwijl zij nooit een TVL-aanvraag hadden ingediend, laat staan een onjuiste aanvraag. Deze berichtgeving liet uiteraard niemand onberoerd. Inmiddels is het veiligheidsniveau bij het gebruik van het systeem eHerkenning opgeschroefd naar niveau 3. Een stap in de goede richting.

Naast de TVL-fraude kwamen er in 2020 ruim 1.400 signalen van misbruik met de NOW-subsidie binnen bij uitkeringsinstantie UWV. De Inspectie SZW kreeg nog eens 650 signalen van mogelijke strafbare feiten met corona-steunmaatregelen. De opsporingsinstanties hebben het er dus maar druk mee.

De eerste mij bekende veroordeling voor fraude met corona-steunmaatregelen dateert van 30 oktober 2020. In deze zaak werd een 26-jarige verdachte veroordeeld voor fraude met de Tegemoetkoming ondernemers getroffen sectoren (TOGS). De verdachte liet zich, één dag na bekendmaking van de voorwaarden die waren verbonden aan de TOGS, bij de Kamer van Koophandel inschrijven met een kappersbedrijf. Vervolgens vermeldde hij bij de aanvraag van de TOGS dat hij verwachtte de komende 3 maanden 4.000 euro aan vaste lasten te zullen hebben voor zijn bedrijf. De 4.000 euro die op zijn (studenten)rekening werd overgemaakt, nam hij direct contant op. Dat leidde tot een melding, waarna een strafrechtelijk onderzoek werd gestart. De rechter legde de verdachte uiteindelijk een werkstraf van 180 uur op en wees de maatregel van schadevergoeding toe.

Gelet op de grote hoeveelheid meldingen van vermeende fraude die het afgelopen jaar door verschillende banken en uitvoeringsinstanties zijn gedaan, ligt het in de lijn der verwachting dat het aantal zaken dat voor de rechter gebracht gaat worden, zal toenemen.

Wat zijn ongewenste gevolgen van een harde aanpak?

Tegen fraude met corona-steunmaatregelen wordt door de overheid (extra) hard opgetreden. Ondanks het debacle van de toeslagenaffaire, staat het bestrijden van fraude nog steeds hoog op de politieke agenda. Het kan echter niet de bedoeling zijn dat ondernemers die zonder 'kwade intenties' te veel coronasteun hebben ontvangen hiervan de dupe worden. Denk daarbij aan gevallen waarin zonder enige kwade intentie het omzetverlies te hoog werd ingeschat of toch personeel werd ontslagen. Uit een eerste steekproef blijkt dat 60% van de werkgevers loonsubsidie (NOW) moet terugbetalen. De toekomst zal uitwijzen hoe met deze groep ondernemers wordt omgegaan en of sommigen, al dan niet onterecht, in de 'fraudehoek' worden gedrukt. Zoals eerder vermeld werd onterecht beslag gelegd op zakelijke rekeningen van ondernemers die nooit een TVL-aanvraag hadden ingediend. De eerste signalen zijn dus niet positief.

Conclusie

Fraude met corona-steunmaatregelen vindt op grote schaal plaats en blijkt in de praktijk relatief eenvoudig. Bij opsporingsinstanties zijn al vele meldingen van vermeende fraude binnengekomen. Een harde aanpak vanuit de overheid mag er niet toe leiden dat ondernemers die zonder 'kwade intenties' te veel coronasteun hebben ontvangen, hiervan de dupe worden.

Bent u als verdachte aangemerkt van fraude met corona-steunmaatregelen? Neem dan contact met ons op.

